

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРОЕКТ № 3 ЗА ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ

РЕЗЮМЕ

1. Швейцарско-български Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност
2. Име на Стратегически проект № 3: „Гражданско образование“
3. Обосновка

Целта на стратегическия проект е да създаде условия за граждански инициативи на местно ниво и да насърчи по-активно и приобщаващо общество в България, като се фокусира върху подобряване на гражданското образование и ангажираност, особено извън големите градове. Стратегическият проект за гражданско образование предоставя ефективна подкрепа, за да гарантира, че въздействието на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност достига до активните хора. Проектът укрепва демократичните практики, насърчава гражданската ангажираност и образованието сред учащи се, малки организации и неформални групи, особено извън София. Той е насочен към преодоляване на фрагментирания и недостатъчно ресурсно осигурен характер на инициативите за гражданско участие и гражданско образование в по-малките градове, където гражданските организации често разчитат на доброволци и се сблъскват с предизвикателства като ограничено финансиране и липса на прозрачност в разпределянето му.

Основните цели на стратегическия проект за гражданско образование са да подкрепи местни инициативи, да разшири въздействието на Швейцарско-българската програма в цялата страна и да адресира ниските нива на гражданска активност, особено сред младите хора. Проектът се насочва към младите хора, които проявяват по-високи нива на пасивност и недоверие към колективните действия, с цел да интегрира практическо гражданско образование в дейностите. Той насърчава активното участие в демократичните процеси и подпомага информираното гражданство, особено в уязвимите общности.

Гражданското образование е ключов инструмент за приобщаване на различни групи от обществото към демократичните ценности, за насърчаване на активното гражданско участие чрез реални действия и за информиране относно политическите промени. Инициативите в тази област имат нужда от подкрепа за изграждане на умения на местно ниво. Настоящият проект поставя силен акцент върху възможностите за гражданска активност на учениците от горните класове, като се фокусира върху местното развитие. Особено внимание се обръща на неформалните граждански групи, като например ромските жени, младите жени и родителите на деца с увреждания, с цел тяхното активно включване и подкрепа за реформи в политиките, които насърчават тези усилия. Проектът приоритизира изграждането на умения, развитието на капацитета на общностно ниво и застъпничеството за политики. Целта е да се даде възможност на тези групи да участват по-ефективно в граждански дейности, включително чрез осигуряване на достъп до необходимите ресурси за изпълнението на техните идеи.

Гражданското образование е ключов инструмент за изграждане на демократични ценности и насърчаване на смислено участие в обществения живот. Като предоставя на хората знания и умения, необходими за активно гражданско участие, този проект има за цел да създаде основа за устойчиви демократични практики, да повиши гражданската активност и да гарантира отчетност на публичните институции. Като крайна цел проектът се стреми да изгради по-информирано и овластено гражданско общество, което да бъде двигател на положителна промяна в цялата страна.

4. Цели

Стратегическите цели на този проект са съобразени с основната цел на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност за насърчаване на активното участие на българските граждани в прозрачен и приобщаващ обществен дебат по въпросите, които ги засягат. Тази стратегическа цел ще бъде постигната чрез реализирането на следните три специфични цели:

- Подкрепа на местните граждански инициативи: Проектът ще подпомогне усилията на местно ниво за повишаване на гражданското образование. Чрез целенасочена подкрепа за инициативи, които имат потенциал за национално въздействие, ще се гарантира, че тези усилия влияят върху промени на политиките и насърчават активността на гражданите.
- Разширяване на обхвата на Швейцарско-българската програма за сътрудничество: Ще се работи за достигане до труднодостъпни групи, хора и общности в България. Това включва насърчаване на гражданското образование и информиране за необходимостта от корекции в националните политики, така че да отразяват нуждите на гражданското общество.
- Укрепване на участието на малки организации и неформални групи: Особено внимание ще бъде отделено на организации извън София, като се създадат условия за активно включване в демократични практики. По този начин проектът ще засили гражданската активност на национално ниво и ще подкрепи реформите в политиките, които насърчат гражданското участие.

Стратегическият проект предоставя възможност на бенефициентите да оказват финансова подкрепа на организации, които работят на местно ниво, като им помагат да реализират инициативи в области като гражданска активност, развитие на общността и подобряване на местното управление. В същото време проектът цели да укрепи капацитета на тези организации за устойчиво поддържане на тези инициативи. Финансова подкрепа ще бъде осъществена чрез предоставяне на финансова подкрепа в размер между 2000 и 5000 CHF. Целта е да се подкрепят около 60 организации, които работят на местно ниво.

5. Допустими кандидати

Правен статут на българските кандидати

- **Юридически лица с нестопанска цел**

Кандидатите трябва да са вписани в Регистъра на ЮЛНЦ на Агенцията по вписванията и да са регистрирани поне три години преди крайния срок за подаване на концепции по настоящата покана. Това включва:

- а) Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ),
- б) читалища, регистрирани съгласно Закона за народните читалища (ЗНЧ).

- **Предходен опит**

Кандидатите трябва да имат минимум три години предходен опит преди крайния срок за подаване на концепции по настоящата покана.

- **Състав на консорциума**

Консорциумът по настоящия стратегически проект трябва да включва най-малко 4 организации, като поне една от тях е швейцарски партньор.

Финансирането, отпуснато от Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност, за една организация не може да надвишава 250 000 CHF.

- **Независимост**

Всеки член на консорциума трябва да бъде независим от правителствени структури, публичните власти (местни или национални), политически партии, религиозни организации и търговски компании. Ако такива субекти участват в управлението на дадена кандидатстваща организация, те могат да притежават само малцинствен дял от гласовете в Общото събрание и Управителния съвет в сравнение с представителите на гражданското общество.

Политическите партии и социални партньори, включително организации на работодателите, браншови асоциации и синдикатите, нямат право да кандидатстват.

Правен статут на швейцарския/те партньор/и

- **Юридически лица**

Швейцарските партньори трябва да бъдат неправителствени или публични организации, регистрирани в Швейцария.

- **Предходен опит**

Организациите трябва да имат минимум три години предходен опит преди крайния срок за подаване на концепции по настоящата покана.

Технически и икономически капацитет на кандидатите и консорциума като цяло

- **Релевантен опит**

Най-малко двама от членове на консорциума трябва да имат доказан опит в реализирането на проекти, свързани с гражданското образование, гражданските инициативи на местно ниво, развитието на общността или проекти за местно управление. Всеки от тях трябва да е участвал в поне един проект на стойност минимум 50 000 EUR през последните седем години.

- **Водещ кандидат**

Водещият кандидат трябва да е българска организация с предходен опит в управлението на схеми за безвъзмездни средства за неформални и формални граждански организации и групи. Този опит трябва да бъде доказан с разпределението на безвъзмездни средства в размер на най-малко 50 000 EUR през последните седем години.

- **Управление на проекти**

Водещият кандидат трябва да е управлявал поне един проект на стойност не по-малко от 200 000 EUR през последните седем години.

- **Национално въздействие**

Членовете на консорциума трябва да имат изпълнени проекти с национално или регионално въздействие, обхващащи най-малко пет региона на ниво NUTS 2 в България.

- **Опитът на швейцарския/те партньор/и**

Всеки швейцарски партньор трябва да е реализирал най-малко три проекта в областта на гражданското образование, гражданските инициативи, развитието на общността или местното управление през последните седем години. Поне един от тези проекти трябва да е реализиран извън Швейцария.

6. Допустими дейности

Примерени списък на допустими дейности за финансиране по настоящата покана включва:

A. Реализиране на инициативи за гражданско образование

- Разработване и прилагане на практически дейности по гражданско образование: Създаване на инициативи, базирани на принципа „учене чрез правене“, които са съобразени със специфичните нужди и интереси на местните общности. Темите включват демокрация, права на човека и гражданска активност.
 - Прилагане на дейностите в малки населени места: Изпълнението на тези инициативи в рамките на официалната образователна система, с подкрепата на училищните съвети или други неформални групи, за да се осигури широк и ефективен обхват.
 - Използване на интерактивни подходи и подходи, основани на участието: Организиране на семинари, ролеви игри и дискусии в общността, които подобряват ангажираността и ефективността на обучението.
 - Подкрепа за местните училища и образователни институции: Включване на ученици, учители и членове на общността чрез училищни съвети и неформални групи, за да се насърчи съвместното и активно учене.
- B. Достигане до организации, които работят на местно ниво, в труднодостъпни общности с акцент върху гражданското образование**
- Използване на целенасочени стратегии за достигане до общностите: Разработване и прилагане на подходи за идентифициране и ангажиране на местни организации в отдалечени или маргинализирани райони с цел насърчаване на гражданското образование.
- C. Насърчаване на инициативи за гражданско образование**
- Създаване на информационни материали и кампании: Разработване на рекламни материали и провеждане на кампании за повишаване на осведомеността относно значението на гражданското образование.
 - Организиране на събития за общността: Провеждане на панаири, изложби или други събития, които представят постигнатите резултати от инициативите за гражданско образование и насърчават участието и подкрепата на местните общности.
 - Споделяне на добри практики: Идентифициране и разпространение на успешни примери, които могат да бъдат приложени в други общности.
- D. Изграждане на прозрачни и отчетни механизми за предоставяне на финансова подкрепа за гражданско образование**
- Разработване на ясни и прозрачни насоки за предоставяне на финансова подкрепа: Създаване на критерии за допустимост и ясни показатели за оценка, които да улеснят достъпа до финансиране на проекти в областта на гражданското образование.
 - Формулиране и прилагане на препоръки на национално ниво: Изготвяне на препоръки, които да гарантират разпространението на успешни стратегии и добри практики във финансирането на гражданското образование в цялата страна. Тези действия ще насърчат по-добре информирани и ангажирани граждани.
- E. Подкрепа за инициативи за гражданско образование и нововъзникващи групи, занимаващи се с гражданско образование**
- Организиране на периодични "проектни клиники": Предоставяне на експертни съвети и консултации на групи, занимаващи се с гражданско образование, относно техните идеи и проектни планове, с цел подобряване на тяхната ефективност и въздействие.
 - Мрежуване: Организиране на специализирани срещи за групи, занимаващи се с гражданско образование, които да им помогнат да се свържат, да обменят опит и да си сътрудничат по различни инициативи. Събитията могат да включват дискусии, кръгли маси, обмен на добри практики и възможности за изграждане на партньорства за бъдещи проекти.

F. Изграждане на капацитет за групи и инициативи в областта на гражданското образование

- Провеждане на специализирани семинари: Организиране на обучения, насочени към развитие на основни умения за групи, занимаващи се с гражданско образование.
- Разработване на програми за развитие на лидери: Осигуряване на обучение и менторство за лидерите на целевите групи, с цел укрепване на техния капацитет и ефективност.

Тези примери служат като насоки за възможни дейности, допустиви за финансиране.

В допълнение към основните дейности, проектът трябва да включва и следните задължителни компоненти:

Предоставяне на финансова подкрепа за местни инициативи:

- Финансиране на пилотни проекти: Осигуряване на финансова подкрепа на групи, занимаващи се с гражданско образование, с цел да апробират и усъвършенстват своите идеи в реална среда. След изпълнението на проектите ще се провеждат оценителни сесии, по време на които групите да представят своите резултати, извлечени поуки и предложения за подобрения с оглед бъдещо разширяване.
- Подкрепа за граждански организации: Проектът предвижда предоставяне на финансова подкрепа на 60 граждански организации в размер между 2000 и 5000 CHF.

Управление и координация: Осигуряване на ефективна координация и надзор върху изпълнението на дейностите по проекта.

Изграждане на капацитет за българските партньори: С фокус върху уменията и ресурсите, необходими за постигане на целите и очакваните резултати на стратегическия проект, или за укрепване на цялостния организационен капацитет на българските партньори.

Дейности по комуникация, разпространение, популяризиране и осигуряване на видимост за проекта: Дейности за информиране и ангажиране на обществеността и заинтересованите страни.

Оценка на въздействието на инициативите на местно ниво/на ниво общности: В края на проекта следва да бъде извършена оценка на въздействието от реализираните дейности. Такава оценка може да изисква провеждане на базово проучване в началото на проекта. Оценката на въздействието може да включва дейности за оценка на различни нива:

- Местно/общностно ниво: Следва да се използва подход на участие, който включва местните заинтересовани страни в процеса на оценка, като гарантира, че техните гледни точки и опит са отразени и включени в констатациите.
- Национално ниво: Прилагане на рамка за оценка на национално равнище за оценка на кумулативното въздействие на инициативите за гражданско образование в различните региони.
- Национално ниво: Публикуване на национален доклад.

7. Териториален обхват

Най-малко 70% от дейностите на проекта следва да бъдат реализирани и/или да имат въздействие извън Югозападния регион на България, както и извън градовете Пловдив и Варна.

8. Продължителност - 36 месеца

9. Индикативен бюджет, вид на бюджета и съфинансиране

Индикативният бюджет за стратегическия проект е приблизително 1 000 000 CHF. Окончателният размер на бюджета ще бъде определен в зависимост от обхвата и качеството на пълното проектопредложение, което ще бъде представено от избрания консорциум по време на втория етап на конкурсната процедура. Швейцарското бюро за сътрудничество, с подкрепата на Програмния оператор, си запазва правото да коригира точния размер на окончателния бюджет - включително и да не разпредели всички налични средства - въз основа на бюджетната обосновка, съображения за ефективност на разходите и ефикасност. Окончателният бюджет ще бъде утвърден и одобрен на втория етап на конкурсната процедура след подаването на пълното проектопредложение.

Програмата ще прилага подхода на фиксирани бюджети (т.нар. lump sums). Проектните дейности ще бъдат организирани в работни пакети, всеки с отделен бюджет. Кандидатите следва да предложат и обосноват заявените в бюджета суми, като представят подробна бюджетна таблица по работни пакети и членове на консорциума (водещ кандидат, партньори). Бюджетната таблица следва да включва всички прогнозни разходи по бюджетни категории и се подава по време на втория етап на конкурсната процедура. Въпреки че подходът с фиксирани бюджети осигурява гъвкавост при изпълнението на дейностите и модификациите на бюджета, стриктен контрол и мониторинг ще се осъществява върху крайните продукти и постигнатите резултати. Всички промени в дейностите и разходите трябва да доведат до постигането на одобрените резултати и крайни продукти, които от своя страна следва да допринесат за изпълнението на целите на съответния работен пакет.

От кандидатите не се изисква собствен принос под формата на съфинансиране. Въпреки това, макар и незадължително, кандидатите се насърчават да допълват целите и работните пакети на стратегическия проект с дейности, финансирани от други публични или частни донори, или чрез доброволен труд.

10. Процедура за избор

Процедурата за избор на стратегически проект ще се проведе в два етапа.

На първия етап кандидатите подават Концепция до Програмния оператор, която преминава административна проверка и проверка за допустимост. След това Концепцията се оценява от Оценителна комисия. На базата на извършената оценка Програмният оператор изготвя доклад с пълен списък на предложените концепции и препоръчва една или повече от тях на Направляващия комитет на Механизма.

Направляващият комитет избира по една концепция по всеки един от стратегическите проекти за разработване на пълно проектно предложение. Тази селекция се извършва не само въз основа на резултатите от оценката и препоръките на Програмния оператор, но също и на базата на стратегически фактори, като синергия с другите стратегически проекти и мерки за подкрепа в рамките на Швейцарско-българската програма за сътрудничество.

На втория етап консорциумите, които стоят зад избраните концепции, разработват пълно проектно предложение в тясно сътрудничество с Програмния оператор. След финализирането на проектното предложение, то се представя на Швейцарската агенция за развитие, която взема окончателното решение за одобрение на проекта.

11. Критерии за оценка на концепции

Следните критерии ще бъдат използвани за оценка на концепцията на проектите, като се разглеждат ключови групи от индикатори, които включват релевантност, качество на концепцията, въздействие, партньорство, експертиза и устойчивост на резултатите. Ще бъде оценен както потенциала на проектната идея, така и нейната изпълнимост и дългосрочна стойност.

Групата от индикатори за релевантност се фокусира върху съответствието на проекта с целите и приоритетите на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност, както и с тематичната област на стратегическия проект. Анализира се обосноваването на избора на целевите групи, потенциалът за междусекторни синергии и възможности за сътрудничество. Оценява се приносът към важни хоризонтални аспекти, като социално включване, устойчивост на околната среда, равенство между половете, борба с дискриминацията и добро управление. Важен компонент е и обхватът на проекта на национално и регионално ниво.

Групата от индикатори за качество на концепцията е насочена към логическата обоснованост на интервенцията и реалистичността на предложения подход. Проектът трябва да представя ясно идентифицирани предизвикателства, планирани дейности и очаквани резултати. Допълнително се оценява иновативният подход и методология, както и използването на SMART индикатори за проследяване на напредъка. Важен е и мащабът на комуникационната стратегия, която трябва да включва иновативни и интерактивни елементи за привличане на нови или по-слабо застъпени аудитории.

Групата от индикатори за въздействие показват как проектът демонстрира значимо въздействие на национално ниво в избраните тематични области, както и потенциал за по-широко въздействие чрез допълнителни дейности, финансирани от други публични или частни източници, или чрез доброволен труд.

Групата от индикатори за качество на партньорството разглежда значението на партньорствата за постигане на целите на проекта. Анализира се интегрирането на различни умения, разпределението на ролите и отговорностите, както и взаимодопълващата се експертиза на партньорите. Вниманието се отделя и на добавената стойност на участието на швейцарски или асоциирани партньори.

Групата от индикатори за експертиза оценява нивото на професионализъм и знания в екипа на проекта. Включва квалификациите на ключовите експерти, опита и знанията на членовете на консорциума и цялостната им готовност за успешно изпълнение на проекта.

Групата от индикатори за устойчивост на резултатите анализира потенциала за дългосрочно въздействие на проекта. Включва институционалната устойчивост, която се фокусира върху интегрирането на резултатите в съществуващи структури, финансовата устойчивост на резултатите и въздействието и устойчивостта на ниво политики, която разглежда потенциала за продължаващо въздействие чрез актуални и бъдещи политики.

12. **Период на кандидатстване** - 8 януари – 31 март 2025г